

Autoreferat

1. Imię i nazwisko.

Andrei Matsuk (Andrej Macuk).

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

Wyższa Komisja Atestacyjna Białorusi, doktor, 13 maja 2005 r. Doktorat „*Rywalizacja falkji magnackich na ziemiach białoruskich WKL o dominację polityczną (1717-1763)*” (Барэцьба магнацкіх групавак на беларускіх землях ВКЛ за палітычнае вяршэнства (1717-1763 гг.).

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

2005–2006, Instytut Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, młodszy pracownik naukowy.

2006–2011, Instytut Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, pracownik naukowy.

2011–2018, Instytut Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, starszy pracownik naukowy.

2018–2020, Instytut Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi, czołowy pracownik naukowy.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).

Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Przedstawiona monografia „Грамадска-палітычнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага ў часы бескараляўя 1733 – 1735 гг.” („*Życie polityczne Wielkiego Księstwa Litewskiego w okresie bezkrólewia 1733–1735*”) jest owocem moich wieloletnich badań i jest pierwszą próbą kompleksowego przedstawienia sytuacji politycznej w Wielkim Księstwie Litewskim podczas bezkrólewia 1733–1735.

Okres bezkrólewia w Rzeczypospolitej po śmierci Augusta II miał ogromne znaczenie dla dalszych dziejów Europy Środkowo-Wschodniej. Zbrojna ingerencja Rosji doprowadziła do osadzenia na polskim tronie elektora saskiego Fryderyka Augusta i przyczyniła się w decydującym stopniu do przejścia jednoznacznej orientacji prorosyjskiej przez czołową fakcję magnacką zwaną familią.

Działania i obecność wojsk rosyjskich w Wielkim Księstwie Litewskim miały doniosły wpływ na postawy litewskich magnatów i szlachty. Litewskie elity uznały bowiem, że Rosja odgrywa decydującą rolę w sprawach Rzeczypospolitej i że to Petersburg jest miejscem, gdzie należy szukać protekcji i rozstrzygnąć nawet w lokalnych, drobnych sprawach. Wnikliwe zbadanie bezkrólewia 1733–1735 umożliwia zatem zrozumienie procesów następujących za panowania Augusta III, które przyczyniły się w efekcie także do wybrania na króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1764 r., a tym samym odsunięcia dynastii Wettynów od polskiej korony.

Trwająca ponad 2 lata walka o polski tron jest jednym z najbardziej niezwykłych okresów w dziejach Rzeczypospolitej. Formalnie bezkrólewie trwało do 12 września 1733 r., kiedy wybrano na króla Stanisława Leszczyńskiego, a okres po elekcji August III 5 października 1733 r. można określić jako dwukrólewie. Koronacja elektora saskiego 17 stycznia 1734 r. nie uspokoiła sytuacji, ponieważ większość szlachty Rzeczypospolitej stanęła po stronie Stanisława. Konfrontacja zakończyła się jednak porażką jego zwolenników, a o obsadzie tronu zadecydowała nie szlachta, ale obce wojska i sytuacja międzynarodowa w Europie.

Postawa litewskich magnatów i szlachty w kluczowych zdarzeniach tego okresu – elekcji Leszczyńskiego na Woli i Sasa na Pradze; koronacji Augusta w Krakowie; oblężeniu i upadku Gdańska oraz utworzeniu w Dzikowie generalnej konfederacji prostanisławowskiej – pozostawała w cieniu uwagi badaczy. Jednocześnie zdawano sobie sprawę z wagi wydarzeń w Wielkim Księstwie Litewskim i konstатовano, że większość elektorów Augusta III pochodziła właśnie stamtąd. Wyciągano z tego wnioski, że na Litwie kandydatura saska cieszyła się szerokim poparciem i że przeważali tu przeciwnicy Stanisława Leszczyńskiego. Tłumaczono to najczęściej bliskością Rosji, która sprawiała, że szlachta litewska ze spokojem miała przyjąć rosyjską interwencję w interesie Sasa i biernie oczekiwała na zdobycie przez Rosjan Gdańska i wypędzenie Leszczyńskiego. Na początku pracy nad książką ulegałem takiej stereotypowej

wizji, a za swoje zadanie uznawałem szczegółowe i dokładne opisanie wydarzeń, by ową wizję zweryfikować.

Celem mojej monografii było kompleksowe przedstawienie sytuacji politycznej w Wielkim Księstwie Litewskim w latach 1733–1735. Praca została podzielona na 12 rozdziałów z zachowaniem układu chronologicznego. Kolejne etapy badań to odtworzenie stanowiska litewskich sejmików przedkonwokacyjnych wobec wyboru przyszłego króla; analiza rywalizacji politycznej podczas elekcji w 1733 r. i roli w niej szlachty W. Ks. Lit.; wyjaśnienie postawy poszczególnych magnatów litewskich i prześledzenie ich związków z fakcjami koronnymi, określenie wpływów obcych mocarstw na Litwie i działań podejmowanych dla realizacji obcych interesów. Ustaliłem krąg zwolenników Stanisława w W. Ks. Lit. i sposoby walki w obronie jego wyboru; scharakteryzowałem specyficzną postawę szlachty nowogródzkiej, która doprowadziła ją do obozu przeciwników Leszczyńskiego i jednocześnie wyborców Augusta III; przedstawiłem działania wojsk rosyjskich na Litwie i ich wpływ na nastawienie miejscowej szlachty. W końcu opisałem przebieg i wyniki litewskich sejmików poselskich w 1735 r. oraz sposób w jaki wpłynęły na pacyfikację sytuacji wewnętrznej.

Podczas pracy nad książką przeprowadziłem kwerendy archiwalne na Białorusi (Нацыянальная бібліятэка Беларусі, Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі w Mińsku), w Polsce (Archiwum Główne Akt Dawnych, Biblioteka Narodowa, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, Archiwum Narodowe, Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka ks. Czartoryskich, Biblioteka PAU i PAN, Muzeum Narodowe w Krakowie, Archiwum Państwowe w Łodzi, Biblioteka PAN w Kórniku, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu), Rosji (Архив внешней политики Российской империи, Российский государственный архив древних актов, Российский государственный военно-исторический архив w Moskwie, Архив Санкт-Петербургского Института истории Российской академии наук, Военно-исторический музей артиллерии, инженерных войск и войск связи, Российская национальная библиотека w Sankt Petersburgu), Litwy (Lietuvos Mokslų Akademijos biblioteka, Lietuvos valstybės istorijos archyvas w Wilnie), Łotwy (Latvijas Valsts vēstures arhīvs w Rydze), Austrii (Haus-, Hof- und Staatsarchiv w Wiedniu), Niemiec (Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie, Sächsisches Hauptstaatsarchiv w Dreźnie), Francji (Archives diplomatiques de La Courneuve w Paryżu) i Ukrainy (Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України we Lwowie, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського w Kijowie).

Podstawową źródłową pracy stanowiły materiały sejmików W. Ks. Lit. (instrukcje poselskie i protestacje sejmikowe), korespondencja magnatów i szlachty oraz źródła dyplomatyczne (reskrypty, instrukcje, relacje i listy obcych

dyplomatów i wojskowych przebywających w Rzeczypospolitej). Wypada zauważyć szeroki zakres kwerendy archiwalnej i fakt, że zdecydowana większość źródeł została wykorzystana po raz pierwszy w pracy naukowej.

W monografii starałem się udowodnić tezę, że pojednanie na początku bezkrólewia Potockich i Czartoryskich nie przyniosło zmian w konfiguracji stronnictw magnackich na Litwie, ponieważ tamtejsi sojusznicy Potockich (Radziwiłłowie, Sapiehowie i Ogińscy) nie pogodzili się z Czartoryskimi. Co więcej, Sapiehowie rozważali nawet zawiązanie konfederacji, która miała zapewnić im dominację w Księstwie i ułatwić wybór popieranego przez nich kandydata. Mimo podejmowanych prób, nie udało się Sapiehom, Ogińskim i Radziwiłłom wypracowanie wspólnego stanowiska w kwestii przyszłych działań i kandydata na króla. Dwie pierwsze rodziny opowiadały się za zorganizowaniem konfederacji, ale Radziwiłłowie byli temu przeciwni, obawiając się skonfederowania wojska i w rezultacie utraty władzy nad armią przez regimentarza Michała Wiśniowieckiego. W rezultacie litewscy magnaci przyjęli przed sejmem konwokacyjnym postawę wyczekującą, która wynikała z wzajemnej nieufności podsycanej przez marzenia o koronie kilku przedstawicieli z tego grona i niechęci pozostałych do wzmocnienia konkurentów. Dodatkowo planów litewskich wielmożów nie wspierał rosyjski poseł Friedrich Casimir von Loewenwolde, niektórzy zaś Sapiehowie i Ogińscy zamierzali poprzeć na elekcji Stanisława Leszczyńskiego.

Większość litewskich sejmików przedkonwokacyjnych w 1733 r. opowiedziała się, wzorem Korony, za wyborem na króla „Piasta”. Taką opinię wyraziło jednoznacznie 15 spośród 24 sejmików powiatowych (wileński, lidzki, wiłkomierski, grodzieński, kowieński, upicki, smoleński, starodubowski, słonimski, wołkowyski, brzeski, piński, witebski, orszański i rzeczycki). 2 sejmiki (trocki i mozyrski) nie wyraziły jednoznacznie przychylności dla tej idei, ale przy tym zakazały wykluczania „Piastów” z grona kandydatów. Nieznane pozostaje stanowisko 4 sejmików (oszmiański, brasławski, połocki, mścisławski), natomiast tylko na 3 (żmudzki, nowogródzki, miński) szlachta sprzeciwiła się elekcji rodaka. Na sejmikach przedkonwokacyjnych poruszono także ważną kwestię zniesienia podatku podymnego, czego domagała się szlachta wileńska, lidzka, trocka, grodzieńska, kowieńska, żmudzka, wołkowyska, mińska i część mścisławskiej, a szlachta brzeska wysłała nawet w tej sprawie poselstwo do prymasa Teodora Potockiego. Wśród posłów wybranych na sejm konwokacyjny przeważali stronnicy koalicji Sapiehow, Radziwiłłów i Ogińskich.

Napięta sytuacja w W. Ks. Lit. utrzymywała się między konwokacją a elekcją. W atmosferze rywalizacji stronnictw magnackich odbywały się sejmiki predelekcyjne, na których większość szlachty zaprzysięgła postanowienie Generalnej Konfederacji o wyborze na króla „Piasta” i katolika z obojga rodziców. Oznaczało to zdecydowane poparcie dla Leszczyńskiego, ale

jednocześnie na sejmikach w Lidzie, Wiłkomierzu, Połocku i Mińsku ujawniła się znacząca opozycja wobec jego kandydatury. Szlachta lidzka ostatecznie zaprzysięgła Konfederację wraz z punktem o elekcji „Piasta i katolika”, ale wysunęła przy tym szereg zastrzeżeń, co do uchwał Konfederacji. Konflikty podczas sejmików w Lidzie i Mozyrzu były starciami stronników koalicji Radziwiłłów, Sapiehów i Ogińskich ze zwolennikami Czartoryskich i stanowiły wyraz ciągle trwającej walki między fakcjami.

Wiele miejsca w książce poświęciłem rosyjskiej polityce wobec Rzeczypospolitej, kierując główną uwagę na kontakty dyplomatów rosyjskich z litewskimi magnatami i szlachtą. Wykorzystanie nowych źródeł z Archiwum Polityki Zagranicznej Imperium Rosyjskiego i ich skonfrotowanie ze znanymi przekazami i literaturą pozwoliło na ustalenie głównych kierunków rosyjskich działań wobec magnatów i szlachty z W. Ks. Lit. Władze rosyjskie zostały zaskoczone śmiercią Augusta II, ale już pod koniec marca 1733 r. opracowały założenia swojej polityki w kwestii wyboru nowego polskiego króla, za główny cel uznając niedopuszczenie do elekcji Leszczyńskiego, nawet przy pomocy interwencji wojskowej. Rosja starała się współpracować w Rzeczypospolitej z Austrią i Prusami, i zgodnie z traktatem Loewenwolda z 1732 r. wspierać kandydaturę infanta portugalskiego Don Emanuela. Gdyby ten nie zyskał w Polsce zwolenników, wspólnym kandydatem miał zostać „Piast”. Z tej racji na Litwę udał się specjalny rosyjski wysłannik Georg von Lieven z zadaniem przekazania deklaracji poparcia Petersburga dla Michała i Janusza Wiśniowieckich oraz Pawła Sanguszki. Z tym ostatnim Lieven nawet się nie spotkał, natomiast Wiśniowieccy odmówili ubiegania się o koronę. Kandydatom wymienionych książąt sprzeciwili się rosyjscy posłowie w Rzeczypospolitej bracia Loewenwolde, zapowiadając w imieniu swoich mocodawców poparcie dla tego z kandydatów, który zostanie zgodnie wyznaczony z grona „Piastów”. Rosyjskie obietnice wzbudziły nieuzasadnione nadzieje magnackich pretendentów do tronu i rozpały rywalizację między nimi. Po opowiedzeniu się Austrii za kandydaturą saską i decyzji Rosji, aby wesprzeć ten pomysł, oba mocarstwa postanowiły zorganizować konfederację przeciwko ewentualnej elekcji Leszczyńskiego. W tym celu do W. Ks. Lit. wysłani zostali Georg Lieven i Franciszek Darewski. Organizatorem konfederacji miał być wojewoda nowogródzki Mikołaj Faustyn Radziwiłł, a bazę organizacyjną miał stanowić powiat nowogródzki.

Na sejmiku w Nowogródku ścierały się wpływy kilku facji: Michała Kazimierza Radziwiłła, Jerzego Felicjana Sapiehy, Mikołaja Faustyna Radziwiłła i lokalnych zwolenników „Familii” kierowanych przez starostę propojskiego Bogusława Niezabytowskiego. Sytuację w powiecie nowogródzkim komplikował konflikt nieświeskich Radziwiłłów z posesorami tzw. dóbr neuburskich ze wspomnianym starostą propojским na czele. Dzięki pomocy wojewody nowogródzkiego rosyjscy wysłannicy przekupili część

szlachty nowogródzkiej pozostającej pod wpływem Niezabytowskiego, czyniąc z niej czołowych przeciwników Leszczyńskiego. Przebieg sejmiku przedelekcyjnego w Nowogrodzku zdominowała rywalizacja posesorów „dóbr neuburskich” z adherentami Radziwiłłów nieświeskich i Jerzego Felicjana Sapiehy. Poparcie wojewody Radziwiłła zdecydowało o sukcesie partii Niezabitowskiego i przyjęciu przez sejmik uchwał, które sprzeciwiały się decyzjom sejmu konwokacyjnego. Szlachta nowogródzka odmówiła zaprzysiężenia postanowień konwokacji, zapowiedziała obronę „wolnego głosu” na sejmie elekcyjnym i wykluczenie Stanisława Leszczyńskiego z grona kandydatów do korony. Do konfederacji nowogródzkiej akces zgłosiła wkrótce szlachta wołkowyska i część szlachty mińskiej z miecznikiem litewskim Ignacym Zawiszą na czele. Z obawy przed stronnikami Leszczyńskiego wojewoda Radziwiłł i miecznik Zawisza nie zdecydowali się jednak na proponowane przez Rosjan zawiązanie litewskiej konfederacji generalnej wymierzonej w Stanisława Leszczyńskiego. Szlachta z województwa nowogródzkiego nie wzięła udziału w sejmie elekcyjnym, obserwując wydarzenia w Warszawie z praskiego brzegu Wisły.

Przebieg sejmu elekcyjnego pokazał dobitnie, że zdecydowana większość szlachty litewskiej popierała Leszczyńskiego. Można ocenić, że jego zwolenników było cztery razy więcej niż przeciwników. Już pod koniec 1733 r. zorganizowano na Litwie lokalne konfederacje w obronie Stanisława – najpierw w Oszmianie i Orszy, a na przełomie stycznia i lutego 1734 r. w wielu innych powiatach. Do ich tworzenia wykorzystywano sejmiki gromniczne, które miały stały termin, ułatwiający zbieranie się szlachty. Zabiegi stronników saskich, aby na sejmikach wybrać deputatów do Trybunału Lit. i w ten sposób doprowadzić do pacyfikacji wewnętrznej, zakończyły się fiaskiem. Co więcej, lutowe zgromadzenia szlachty posłużyły do konsolidacji zwolenników Leszczyńskiego i propagowania jego sprawy. Do obozu Stanisława przyłączyła się nawet przeciwna mu wcześniej szlachta nowogródzka, mińska, pińska, lidzka i wołkowyska. Po skonfederowaniu większości litewskich powiatów możliwe stało się utworzenie 5 kwietnia 1734 r. w Wilnie Generalnej Konfederacji Wielkiego Księstwa Litewskiego. Powstanie konfederacji w województwie brzeskim i mścisławskim opóźniła obecność wojsk rosyjskich, nie powstała natomiast konfederacja w województwie witebskim, a być może także w powiatach upickim i rzeczyckim.

Stronnicy sascy w grudniu 1733 r. zorganizowali konfederacje w Brześciu, Grodnie, Wołkowysku i Słonimiu, co nie byłoby możliwe bez obecności w pobliżu silnych rosyjskich oddziałów. Słabość obozu Augusta III sprawiała, że sejmiki w tych miejscach było nielegalnie zwoływane uniwersałami rosyjskich oficerów, wojewody Radziwiłła, wojewody trockiego Józefa Ogińskiego i regimentarza Michała Wiśniowieckiego. Poważne naruszenia towarzyszyły organizowaniu sejmików strony saskiej także w innych

powiatach W. Ks. Lit. Przykładowo obradami w Kownie, Trokach i Mścislawiu kierowała ta sama osoba – starosta mścislawski Aleksander Wołłowicz. Charakterystyczne, że w powiatach, których szlachta 5 października 1733 r. opowiedziała się za kandydatem saskim, bardzo późno zawiązywano konfederacje w jego obronie, co wynikało z braku osłony ze strony wojsk rosyjskich czy oddziałów Radziwiłła lub Wiśniowieckiego.

Rozwój ruchu prostanisławowskiego w styczniu-lutym 1734 r. ujawniał słabość stronnictwa saskiego i niemożność kontrolowania sytuacji w W. Ks. Lit. przez siły Lwa Izmałowa i Jurija Repnina. Nie poprawiło położenia zwiększenie liczby żołnierzy rosyjskich i wprowadzenie na Litwę dodatkowego korpusu dowodzonego przez Rudolfa von Bismarcka. Przełom nastąpił po kapitulacji Gdańska, powrocie na Litwę oddziałów Michała Wiśniowieckiego i dzięki dalszemu wzmacnianiu sił rosyjskich, które latem 1734 r. odnosiły sukcesy w walkach ze stronnikami Leszczyńskiego. Przyniosło to ostateczne zwycięstwo stronie saskiej, której przeciwnicy pod koniec 1734 r. i na początku 1735 r. zaczęli składać broń i uznawać panowanie Augusta III.

Pacyfikacja miała nastąpić na sejmie 1735 r., na który zostali przysłani posłowie ze wszystkich 24 litewskich sejmików, co świadczy o pełnym przejęciu kontroli w Księstwie przez stronę saską. Do jej sukcesu przyczyniła się także nieobecność na Litwie czołowych stronników Leszczyńskiego – Sapiehów, Ogińskich czy Pocięjów oraz niechęć szlachty litewskiej do kontynuowania walki i oporu. Z analizy instrukcji na sejm wynika wspólne dla całej szlachty z W. Ks. Lit. pragnienie wycofania z kraju obcych wojsk i zrekomensowanie poczynionych przez nie szkód. Ważne miejsce zajmowały ponadto rekomendacje do urzędów dla zwolenników Augusta III. W instrukcjach powtarzał się postulat powiększenia armii litewskiej, ale jednocześnie domagano się zniesienia podatku podymnego, o co wносиła szlachta brasławska, kowieńska, grodzieńska, smoleńska, połocka, nowogródzka, brzeska i mińska. Spośród wybranych posłów przeważali adherenci Radziwiłłów z Nieświeża, choć mandaty poselskie uzyskało także wielu ich przeciwników wywodzących się z grona posesorów dóbr neuburskich.

W książce pokazałem, że rosyjska interwencja i dalsza pomoc wojskowa dla Augusta III były niezwykle ważne dla historii Rzeczypospolitej. Po raz pierwszy wojska rosyjskie przesądziły o zwycięstwie jednego z kandydatów na tron. Rosja uzasadniała wkroczenie jej wojsk gwarancjami przyznanymi na sejmie Rzeczypospolitej z 1717 r., choć w istocie jedynie wykorzystywała swoją przewagę militarną do ingerencji w wewnętrzne sprawy sąsiada, aby realizować cele swojej polityki. Do precedensu z 1733 r. Petersburg często odwoływał się w drugiej połowie XVIII wieku. Obecność wojsk rosyjskich w Rzeczypospolitej w latach 1733–1735 zmuszała magnatów i szlachtę do częstszych i aktywniejszych kontaktów z przedstawicielami władz rosyjskich i do odwoływania się do ich pomocy w różnych sprawach, nawet kierowanych do Augusta III. W tym też

okresie słabną wpływy austriackie, a Rosja zdobywa dominującą pozycję w wewnętrznym życiu politycznym Rzeczypospolitej. W konsekwencji orientację prorosyjską przyjmuje stronnictwo Czartoryskich, które jeszcze w 1733 r. było jednym z głównych przeciwników Rosji. Miało to także poważne skutki dla W. Ks. Lit., gdyż rosyjskie poparcie wzmacniało znaczenie nie zwycięzców z czasów bezkrólewia czyli Radziwiłłów, ale przegranych Czartoryskich. Pozwalało to tym ostatnim na zdobywanie coraz większych wpływów wśród litewskiej szlachty powiatowej.

Wydarzenia okresu bezkrólewia 1733–1735 pod wieloma względami stały się przykładem dla działań magnatów i obcych mocarstw w następnym bezkrólewiu czyli w 1764 r. Nie było to zaskakujące, ponieważ wielu czołowych uczestników nadal było czynnych na scenie politycznej. Wiele z działań zaniechanych w 1733 r., podjęto z powodzeniem w 1764 r.: utworzenie konfederacji przed sejmem konwokacyjnym i wybór króla przez specjalnie wybranych delegatów z sejmików powiatowych. W 1733 r. nie udało się wybrać na króla „Piasta”, ale nastąpiło to w 1764 r. W obu przypadkach „Piasta” popierali Czartoryscy, choć za drugim razem nie otrzymali wsparcia od Francji, ale od Rosji i Prus. To ostatnie państwo prowadziło najbardziej konsekwentną politykę, gdyż w 1733 r. było zainteresowane pozbawieniem elektorów saskich polskiego tronu, a wybraniem „Piasta”, który – nie mając aktywów poza Rzeczpospolitą – nie był w stanie wykorzystać ich do wzmocnienia swojej pozycji. Rosja w 1764 r., inaczej niż w 1733 r., nie musiała szukać pomocy Saksonii w rozwiązaniu sprawy Kurlandii. Wręcz przeciwnie – księżę saski Karol Wettin był w Kurlandii konkurentem rosyjskiego faworyta Birona.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Głównym obszarem moich badań i zainteresowań badawczych jest historia Wielkiego Księstwa Litewskiego w epoce saskiej (1697–1763). Z innych osiągnięć badawczych chciałbym wymienić przede wszystkim prace o rywalizacji stronnictw magnackich na Litwie za panowania Augusta II i Augusta III. Mam na uwadze książkę *Бараньба магнаткіх групавак у БКЛІ (1717–1763 гг.)*, Мінск 2010 i liczne artykuły, w których przedstawiałem działania faksji magnackich wokół Trybunału Litewskiego w latach 1741–1743 i 1756–1757, a także przed odwołanym sejmem w 1756 r.

Jestem autorem szeregu artykułów poświęconych parlamentaryzmowi litewskiemu w epoce saskiej. Przedstawiłem w nich różne aspekty funkcjonowania sejmików powiatowych W. Ks. Lit.: procedurę ich zwoływania, miejsca i przebiegu obrad oraz kwestię uczestników. W moich badaniach zajmowałem się regionalną specyfiką sejmików i problemem wpływu lokalnych

elit i magnatów na ich funkcjonowanie. Jednocześnie starałem się ustalać wybieranych na sejmikach posłów na sejmy, deputatów do trybunału litewskiego i dyrektorów sejmików z lat 1697–1763, a zebrane dane poddawałem w swoich artykułach analizie prozopograficznej. W ostatnich latach zwróciłem uwagę na kwestię proponowanych na sejmikach reform systemu parlamentarnego W. Ks. Lit. Uwieńczeniem prowadzonych od lat badań będzie przygotowywana do druku książka o litewskich sejmikach w czasach saskich.

W moim dorobku naukowym za ważną uznaję książkę poświęconą historii województwa połockiego w XVIII wieku *Полацкае ваяводства ў XVIII ст.: ваявода, шляхецкая эліта, соймкі*, Мінск 2014. Jestem ponadto autorem kilka artykułów, które pokazują funkcjonowanie tego województwa w XVIII wieku. Scharakteryzowałem kwestię wyborów wojewody przez szlachtą połocką i opisywałem w swoich artykułach działalność polityczną kilka reprezentantów elity połockiej tego okresu.

Istotnym elementem moich zainteresowań badawczych są urzędnicy powiatowi z okresu panowania saskiego, których od wielu lat poszukuję i zestawiam jako członek międzynarodowej grupy badawczej związanej z Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Brałem udział w publikacji kolejnych tomów spisów urzędników W. Ks. Lit. (urzędnicy województw wileńskiego, trockiego, połockiego, mścińskiego i brzeskiego), a także zestawienia deputatów Trybunału Lit. Aktualnie wraz z polskimi historykami opracowuję spis urzędników województwa nowogródzkiego oraz biorę udział w przygotowaniu do publikacji aktów sejmikowych województwa nowogródzkiego XVI–XVIII w. Uczestniczę ponadto we wspólnym projekcie historyków polskich, białoruskich i litewskich, którego efektem ma być zestawienie spisu posłów z W. Ks. Lit. na sejmy Rzeczypospolitej w XVI–XVIII w.

Dla Polskiego słownika biograficznego napisałem biogramy Jana Michała Strutyńskiego, Karola Sulistrowskiego, Mikołaja Szemiotha, Mikołaja Adama i Stefana Śliżniów. W ramach współpracy z redakcją PSB zrecenzowałem życiorys Antoniego Sulistrowskiego, w efekcie czego zostałem zaproszony do napisania tego biogramu jako współautor.

W planach naukowych mam opracowanie monografii o sejmikach powiatowych W. Ks. Lit. w okresie 1697–1763, wydanie 2. tomu dziejów województwa połockiego w XVIII w., a ponadto dalsze badania historii politycznej Litwy za panowania Augusta II i Augusta III.

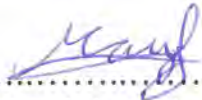
Podsumowując, po obronie doktoratu opublikowałem 26 prac naukowych: 3 monografie, 5 prac podstawowych, 9 rozdziałów w monografiach naukowych, dziewięćdziesiąt artykułów.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Brałem udział w 51 konferencjach naukowych z własnym referatem. Byłem sekretarzem wykonawczym międzynarodowej konferencji i naukowego okrągłego stołu, a nadto członkiem komitetu organizacyjnego konferencji międzynarodowej. Jako pracownik naukowy jedynie w Instytucie Historii NAN Białorusi nie prowadziłem nigdy zajęć dydaktycznych na uczelniach.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Recenzowałem publikacje dla czasopism „Гісторыка-археалагічны зборнік”, „Wieki Stare i Nowe”, „Rocznik Lituanistyczny”, „Zapiski Historyczne”,

.....

(podpis wnioskodawcy)